

Với những thuận lợi cơ bản về vị trí địa lý, tài nguyên thiên nhiên, cơ sở hạ tầng kinh tế xã hội, Đồng Nai đã và đang trở thành một cực phát triển năng động của tam giác phát triển kinh tế trọng điểm phía Nam. Tính đến cuối năm 1998, toàn tỉnh đã tiến hành quy hoạch xong 17 khu công nghiệp với tổng diện tích 8.110 ha, trong đó có 9 khu công nghiệp đã được chính phủ phê duyệt với diện tích

người, tăng 4 lần so với năm 1995.

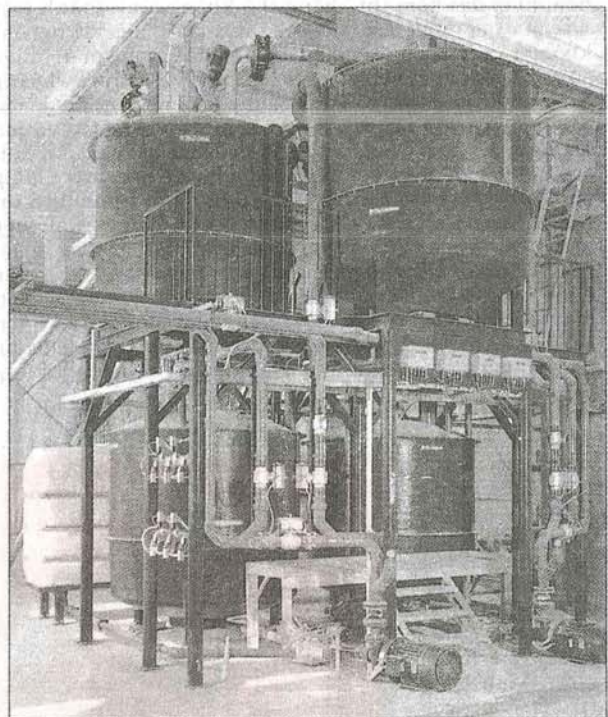
Song song với tốc độ phát triển của các khu công nghiệp tập trung ở Đồng Nai là sự ra đời của các khu dân cư, đô thị mới, là hàng loạt các vấn đề đặt ra về môi sinh, môi trường, về phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội... Trong đó vấn đề xây dựng và phát triển văn hóa trong các khu công nghiệp, khu dân cư có thể nói là vấn đề hết sức quan trọng. Đó là sự phát triển đồng bộ về nhiều mặt, phát

PHÁT TRIỂN VĂN HÓA TẠO ĐỘNG LỰC CHO SỰ HÌNH THÀNH VÀ PHÁT TRIỂN CÁC KHU CÔNG NGHIỆP TẬP TRUNG Ở ĐỒNG NAI

Thạc sĩ PHẠM VĂN THANH

2.343 ha. Đến cuối năm 1998, các khu công nghiệp đã thu hút 190 dự án, tổng vốn đăng ký 3 tỷ 578 triệu USD gồm 141 dự án 100% vốn đầu tư nước ngoài, 27 dự án liên doanh và 22 dự án vốn đầu tư trong nước. Năm 1998 tổng doanh thu của các khu công nghiệp đạt 952 triệu USD, tăng 33% so với năm trước. Hiện tại có 137 nhà máy đã đi vào sản xuất và 17 nhà máy đang xây dựng, giải quyết việc làm cho 47 ngàn

triển kinh tế đi đôi với phát triển văn hóa, nâng cao đời sống vật chất và sự phát triển phong phú về đời sống tinh thần cho người lao động. Sự hình thành và phát triển các khu công nghiệp tập trung ở Đồng Nai chính là những biểu hiện cụ thể của quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước nhằm xây dựng cơ sở vật chất, kỹ thuật hiện đại, tiên tiến, sớm đưa đất nước ra khỏi tình trạng lạc hậu,

tiến tới xây dựng một xã hội dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng và văn minh.

Hình thành và phát triển các khu công nghiệp tập trung ở Đồng Nai trong những năm qua đã và đang mang lại những thành tựu về kinh tế và xã hội rất lớn. Song bên cạnh đó cũng còn bộc lộ một số mặt hạn chế trong lĩnh vực xây dựng và phát triển văn hóa ở các khu công nghiệp, những hạn chế này cần làm rõ, thấy rõ để có hướng khắc phục nhằm đảm bảo cho những thành tựu về kinh tế xã hội được vững chắc và lâu bền.

- Điều đáng lưu ý nhất là vấn đề trình độ văn hóa và tay nghề của công nhân còn rất nhiều hạn chế: ở Đồng Nai hàng vạn lao động được thu hút vào làm việc trong các khu công nghiệp thì chỉ có từ 10 - 15% được đào tạo, số còn lại là lao động giản đơn. Về trình độ văn hóa đa số là mới tốt nghiệp phổ thông trung học cơ sở.

- Độ tuổi lao động không đồng đều, có cả những trường hợp khai tăng tuổi để xin đi làm.

- Đời sống hàng ngày của công nhân chưa được quan tâm, tình ổn định lâu dài trong hợp đồng lao động chưa được đảm bảo. Nhà ở của công nhân phải tự túc thuê mượn, điều kiện sinh hoạt thiếu thốn, vô cùng khó khăn, hợp đồng lao động thì được ký trong từng năm.

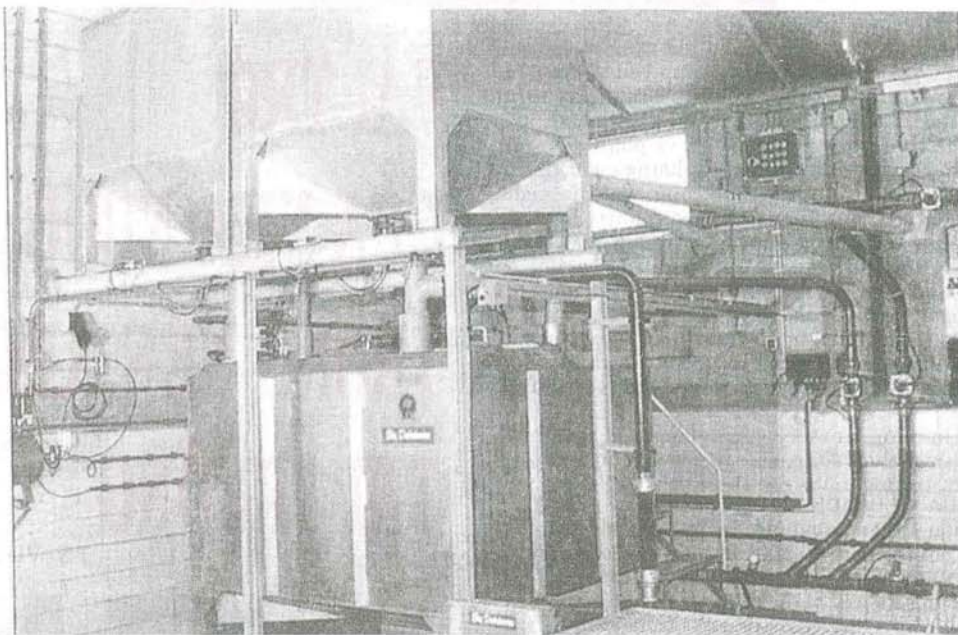
- Một bộ phận nhỏ trong công nhân có lối sống và đạo đức thiếu lành mạnh.

- Thông tin đại chúng còn nhiều bất cập.

- Giao lưu văn hóa giữa các doanh nghiệp, giữa các khu công nghiệp với nhau và với chủ doanh nghiệp còn nhiều hạn chế.

- Bộ máy làm công tác văn hóa ở các khu công nghiệp chưa có cơ chế cụ thể.

- Các bước tiến hành để đưa một khu công nghiệp đi vào hoạt động nói chung chưa có một quy

trình thống nhất...

Để khắc phục những hạn chế nói trên, trước hết chúng ta cần phải:

- Nắm vững quan điểm chỉ đạo của Đảng: văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu, vừa là động lực thúc đẩy sự phát triển kinh tế xã hội; nền văn hóa VN là nền văn hóa thống nhất mà đa dạng trong cộng đồng các dân tộc VN; xây dựng và phát triển văn hóa là sự nghiệp của toàn dân; văn hóa là một mặt trận, xây dựng văn hóa là một sự nghiệp cách mạng lâu dài, cần phải có ý chí đồng thời phải có sự kiên trì và thận trọng.

- Giải quyết tốt các vấn đề cụ thể sau:

+ Có các hình thức phù hợp để nâng cao trình độ văn hóa cho công nhân: hình thành các lớp dạy bổ túc văn hóa ở lân cận các khu công nghiệp tập trung nhằm nâng cao trình độ văn hóa cho các công nhân đã và đang lao động tại các khu công nghiệp.

+ Đặt ra những yêu cầu về văn hóa khi tham gia tuyển công nhân vào các khu công nghiệp.

+ Tổ chức các lớp dạy nghề nhằm chuẩn bị hành trang cho người lao động.

+ Nhiệm vụ của chúng ta là phải đào tạo và xây

dựng cho được hình ảnh của con người VN mới có các đặc trưng sau: đó là những con người có đủ ý thức và trình độ năng lực làm chủ tự nhiên, làm chủ xã hội, đồng thời có đầy đủ điều kiện để thực hiện năng lực làm chủ của mình; là những con người lao động mới có tri thức, có sức khỏe, sáng tạo và năng suất lao động cao; là những con người sống có văn hóa và tình nghĩa trước sau, giàu lòng yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội.

+ Khẩn trương hình thành các khu cư xá cho công nhân thuê, hoàn thiện cơ chế quản lý công nhân ở các khu công nghiệp, trên cơ sở đó có điều kiện tổ chức các hoạt động văn hóa xã hội.

+ Xem xét và ràng buộc các điều kiện giữa công nhân và chủ doanh nghiệp, giữa chủ doanh nghiệp và nhà nước, để có thể đảm bảo công việc làm lâu dài cho người lao động, có như vậy mới có điều kiện để điều chỉnh lối sống của một bộ phận công nhân, điều chỉnh những hành vi đạo đức và từng bước xây dựng tác phong công nghiệp cho người lao động.

+ Phải làm tốt công tác thông tin tuyên truyền giúp cho công nhân nắm được các chủ trương của

đảng và nhà nước, nắm được tình hình kinh tế xã hội của nhà nước nói chung và địa phương nói riêng...

+ Tổ chức giao lưu văn hóa, các ngày văn hóa của dân tộc, của người nước ngoài sống ở VN, những hoạt động giao lưu văn hóa này nhằm để tăng cường sự hiểu biết cho công nhân lao động và tạo ra sự đồng cảm, hiểu biết lẫn nhau giữa người quản lý và người lao động, giữa chủ đầu tư và công nhân lao động. Những hoạt động này sẽ góp phần quan trọng trong việc đẩy mạnh sản xuất, nâng cao năng suất lao động, thúc đẩy sáng tạo trong lao động.

+ Xây dựng môi trường văn hóa trong các khu công nghiệp tập trung đòi hỏi hàng loạt những giải pháp về nhiều mặt, cần tổ chức các hoạt động văn hóa cho công nhân lao động mà ở đây cần thấy rằng các cuộc thi tay nghề cũng như các hoạt động văn nghệ, thời trang.v.v...cùng chính là các hoạt động văn hóa cần thiết. Đáng tiếc là những hoạt động như vậy còn quá ít và dường như chưa được chú ý trong đời sống của người lao động ở các khu công nghiệp tập trung ở Đồng Nai. Xây dựng môi trường văn hóa trong các

khu công nghiệp là làm sao khi quan hệ quốc tế càng phát triển, nền kinh tế xã hội càng phát triển thì chúng ta càng phải bộc lộ rõ bản sắc văn hóa của dân tộc VN, có như vậy thì sự phát triển mới bền vững và có như vậy thì văn hóa mới thực sự là nền tảng, là động lực cho sự hình thành và phát triển của các khu công nghiệp tập trung.

+ Quan lý nhà nước về văn hóa ở các khu công nghiệp cũng phải khẩn trương phân định rõ trách nhiệm cho ngành văn hóa và của các cấp đảng cùng như chính quyền ở cơ sở.

+ Nhà nước cần phải quy trình hóa một cách thống nhất trong việc đưa một khu công nghiệp đi vào hoạt động; quy trình đó phải đảm bảo vì lợi ích lâu dài, không vì những lợi ích trước mắt mà có thể dẫn tới những hậu quả lâu dài và khó khắc phục.

Thực hiện tốt những vấn đề nêu trên chắc chắn sẽ góp phần tích cực vào việc thúc đẩy sự phát triển nền kinh tế xã hội và đáp ứng yêu cầu của sự phát triển các khu công nghiệp tập trung ở Đồng Nai nói riêng và của sự nghiệp hiện đại hóa công nghiệp hóa đất nước nói chung ■